

**REGULAMIN**  
**wpisu do ksiąg bydła hodowlanego rasy polskiej czarno-białej**

Regulamin został opracowany na podstawie Ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich (Dz. U. Nr 133, poz. 921).

Regulamin obejmuje:

- § 1. Informacje wstępne dotyczące ksiąg bydła hodowlanego rasy polskiej czarno-białej.
- § 2. Ogólne zasady prowadzenia ksiąg bydła hodowlanego rasy polskiej czarno-białej.
- § 3. Zasady wpisu samic rasy polskiej czarno-białej do ksiąg hodowlanych.
- § 4. Zasady wpisu buhajów rasy polskiej czarno-białej do księgi hodowlanej.
- § 5. Tryb wpisywania samic rasy polskiej czarno-białej do ksiąg hodowlanych.
- § 6. Tryb wpisywania buhajów rasy polskiej czarno-białej do ksiąg hodowlanych.

**§ 1**

**Informacje wstępne dotyczące ksiąg bydła hodowlanego rasy polskiej czarno-białej**

1. Księgi bydła hodowlanego ras mlecznych prowadzi się w celu ewidencjonowania pochodzenia oraz informacji o wartości użytkowej i hodowlanej bydła ras mlecznych stanowiących podstawę do prowadzenia pracy hodowlanej.
2. Księgi prowadzone są przez Polską Federację Hodowców Bydła i Producentów Mleka zwaną dalej PFHBiPM na podstawie zasad podanych w niniejszym regulaminie.
3. Ilekroć mowa o księgach dotychczasowych w rozumieniu niniejszego regulaminu, oznacza to księgi bydła hodowlanego rasy polskiej czarno-białej prowadzone zgodnie z dotychczasowym regulaminem do dnia 31.12.2009 r.
4. Ilekroć mowa o księgach w rozumieniu niniejszego regulaminu, oznacza to księgi bydła hodowlanego rasy polskiej czarno-białej prowadzone zgodnie z niniejszym regulaminem od dnia 1.01.2010 r.
5. Wpisu bydła hodowlanego do ksiąg dokonuje osoba posiadająca uprawnienia nadane przez PFHBiPM.
6. PFHBiPM jest odpowiedzialna za prowadzenie szkoleń krajowych i zagranicznych oraz weryfikację uprawnień nadanych osobom dokonującym wpisu bydła hodowlanego do ksiąg i prowadzącym księgi.
7. Za prawidłowość dokonania wpisu bydła do ksiąg i prowadzenie dokumentacji hodowlanej ksiąg odpowiada PFHBiPM.
8. Księgi krów, cieliczek i buhajów hodowlanych prowadzone są w formie elektronicznej na podstawie informacji źródłowych stwierdzających pochodzenie zwierząt oraz ich wartość użytkową lub hodowlaną zawartych w systemie teleinformatycznym Symlek prowadzonym przez PFHBiPM.
9. Na wniosek hodowcy lub posiadacza zwierząt wydawane są zaświadczenia potwierdzające wpis zwierząt do ksiąg hodowlanych.
10. Bydło hodowlane musi być oznakowane zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. o organizacji hodowli i rozrodzie zwierząt gospodarskich (Dz. U. Nr 133, poz. 921) oraz ustawy z dnia 2 kwietnia 2004 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt (Dz. U. Nr 91, poz. 872 z późn. zm.).

**§ 2**

**Ogólne zasady prowadzenia ksiąg bydła hodowlanego rasy polskiej czarno-białej**

1. Do księgi rasy polskiej czarno-białej wpisuje się bydło czarno-białe pochodzenia krajowego w typie mięsno-mlecznym z udziałem genów holsztyńsko-fryzyjskich nie większym niż 50% oraz potomstwo pochodzące z kojarzenia w obrębie w/w rasy, które spełnia wymagania określone w regulaminie wpisu do ksiąg.

Zwierzęta odpowiadające wzorcowi rasowemu dla rasy polskiej czarno-białej, wpisane do ksiąg hodowlanych prowadzonych dla rasy polskiej holsztyńsko-fryzyjskiej odmiany czarno-białej (HO), mogą zostać przekodowane w systemie teleinformatycznym i oznaczone kodem rasy ZB, co znaczy, że zostały wpisane do księgi dla rasy polskiej czarno-białej.

2. Księgi zwierząt hodowlanych dla rasy polskiej czarno-białej (ZB) prowadzone są tylko u zainteresowanych hodowców, a warunkiem wpisu do księgi jest spełnienie zasad wpisu określonych w niniejszym regulaminie.
3. Księgi zwierząt hodowlanych prowadzone są odrębnie dla samic i samców.
4. Dla krów i cieliczek prowadzona jest część wstępna księgi (symbol W) i część główna księgi (symbol G).  
Dla buhajów rasy ZB prowadzona jest część wstępna i część główna księgi.
5. Ocena typu i budowy krów i buhajów oraz ocena zgodności budowy krów i buhajów rasy ZB wpisywanych do części wstępnej księgi ze standardem hodowlanym dokonywane są w oparciu o zasady określone w Regulaminie oceny typu i budowy bydła simentalskiego, wydanym przez prowadzącego tę ocenę. Ocena krów tych ras może być przeprowadzona w każdej fazie laktacji z tym, że selekcjoner dokonujący oceny przed 15 dniem laktacji lub po 180 dniu laktacji, koryguje ocenę za wymię uwzględniając stan fizjologiczny krowy. Oceny wymienia nie dokonuje się w przypadku krów zasuszonych.
6. Jeżeli wynik analiz grup i białek krwi lub polimorfizmu markerów DNA zwierzęcia wykluczy pochodzenie po ojcu, matce lub parze rodziców, następuje skreślenie lub sprostowanie pochodzenia tego zwierzęcia po ojcu, matce lub parze rodziców w obowiązującej dokumentacji hodowlanej.
7. Sprostowanie pochodzenia zwierzęcia przez wpisanie w dokumentach hodowlanych właściwego ojca, matki lub pary rodziców musi być potwierdzone wcześniej przeprowadzoną identyfikacją za pomocą badania grup i białek krwi lub wynikiem badania polimorfizmu markerów DNA.
8. Skreślenie lub sprostowanie pochodzenia zwierzęcia może być powodem korekty wpisu do odpowiedniej części księgi.
9. Potomstwo samicy nie wpisanej do księgi, ubytej przed dokonaniem wpisu, ale spełniającej warunki wpisu, może być wpisane do części głównej księgi, jeżeli ojciec i dziadkowie potomstwa są wpisani do ksiąg.
10. Szczegółowy tryb postępowania przy wpisie zwierząt do ksiąg został określony w procedurach opracowanych przez prowadzącą księgę.

### § 3

#### Zasady wpisu samic rasy polskiej czarno-białej do ksiąg hodowlanych

#### Rozdział I

#### Zasady wpisu cieliczek rasy polskiej czarno-białej do ksiąg hodowlanych

1. Do księgi hodowlanej wpisuje się cieliczki urodzone po 1 stycznia 2010 r. w stadach poddanych ocenie wartości użytkowej bydła.
2. Cieliczki przy wpisie do księgi muszą spełniać następujące warunki:

Księga	Rasa	Pochodzenie
<b>Część Wstępna Księgi</b>	<b>polska czarno-biała (ZB)</b>	pochodzi po rodzicach wpisanych do księgi dla rasy ZB i posiada max. 50% genów holsztyńsko-fryzyjskich.

<b>Część Główna Księgi</b>	<b>polska czarno-biała (ZB)</b>	1) posiada dwa pokolenia przodków wpisanych do księgi rasy polskiej czarno-białej lub pochodzi po rodzicach wpisanych do księgi ZB i dziadkach wpisanych do ksiąg hodowlanych dla rasy czarno-białej lub odmian barwnych bydła holsztyńsko-fryzyjskiego; 2) posiada min. 87,5 % genotypu rasy polskiej czarno-białej lub genów odmian barwnych bydła holsztyńsko-fryzyjskiego, w tym max. 50% genów holsztyńsko-fryzyjskich.
----------------------------	---------------------------------	---

## Rozdział II

### Zasady wpisu krów rasy polskiej czarno-białej do ksiąg hodowlanych

1. Krowy wpisywane do księgi hodowlanej muszą być poddane ocenie wartości użytkowej.
2. Krowy można wpisywać do księgi hodowlanej od momentu zarejestrowania ich w systemie teleinformatycznym Symlek.
3. Krowy przy wpisie do księgi muszą spełniać następujące warunki:

Księga	Rasa	Pochodzenie
<b>Część Wstępna Księgi</b>	<b>polska czarno-biała (ZB)</b>	1) odpowiada standardowi hodowlanemu (w przypadku zwierząt bez pochodzenia), 2) pochodzi po rodzicach wpisanych do księgi ZB lub przy znanym pochodzeniu posiada umaszczenie charakterystyczne dla wzorca rasy polskiej czarno-białej oraz min. 75% genotypu rasy polskiej czarno-białej lub genów odmian barwnych bydła holsztyńsko-fryzyjskiego, w tym max. 50% genów holsztyńsko-fryzyjskich.
<b>Część Główna Księgi</b>		1) posiada dwa pokolenia przodków wpisanych do księgi rasy polskiej czarno-białej lub pochodzi po rodzicach wpisanych do księgi ZB i dziadkach wpisanych do ksiąg hodowlanych dla rasy czarno-białej lub odmian barwnych bydła holsztyńsko-fryzyjskiego; 2) posiada min. 87,5 % genotypu rasy polskiej czarno-białej lub genów odmian barwnych bydła holsztyńsko-fryzyjskiego, w tym max. 50% genów holsztyńsko-fryzyjskich.

#### § 4

##### Zasady wpisu buhajów rasy polskiej czarno-białej do ksiąg hodowlanych.

1. Do księgi hodowlanej wpisywane są buhaje, których pochodzenie zostało potwierdzone badaniem grup i białek krwi lub wynikiem badania polimorfizmu markerów DNA i które zostały zakwalifikowane do hodowli przez prowadzącego księgę.
2. Buhaje przy wpisie do księgi muszą spełniać następujące warunki:

<b>Księga</b>	<b>Rasa</b>	<b>Pochodzenie</b>
<b>Część Wstępna księgi:</b>	<b>polska czarno-biała (ZB)</b>	<ol style="list-style-type: none"><li>1) charakteryzuje się umaszczeniem i budową typową dla bydła polskiego czarno-białego i odpowiada wzorcowi rasowemu;</li><li>2) posiadają udział min. 87,5% genotypu rasy polskiej czarno-białej lub genów odmian barwnych bydła holsztyńsko-fryzyjskiego, przy czym maksymalny udział genów holsztyńsko-fryzyjskich nie może przekraczać 50%;</li><li>3) pochodzi po rodzicach wpisanych lub nie wpisanych do księgi rasy polskiej czarno-białej lub dotychczasowych ksiąg hodowlanych dla rasy czarno-białej lub odmian barwnych bydła holsztyńsko-fryzyjskiego;</li><li>4) uzyskał wynik oceny ogólnej typu i budowy - min. 75 pkt.;</li><li>5) uzyskał wynik oceny za umięśnienie – min. 75 pkt.</li></ol>
<b>Część Główna księgi</b>		<ol style="list-style-type: none"><li>1) posiada dwa pokolenia przodków wpisanych do księgi rasy polskiej czarno-białej lub dotychczasowych ksiąg hodowlanych dla rasy czarno-białej lub odmian barwnych bydła holsztyńsko-fryzyjskiego;</li><li>2) posiada udział min. 93,75% genotypu rasy polskiej czarno-białej lub genów odmian barwnych bydła holsztyńsko-fryzyjskiego, przy czym maksymalny udział genów holsztyńsko-fryzyjskich nie może przekraczać 50%;</li><li>3) uzyskał wynik oceny ogólnej typu i budowy - min. 75 pkt.;</li><li>4) uzyskał wynik oceny za umięśnienie – min. 75 pkt.</li></ol>

#### § 5

##### Tryb wpisywania samic rasy polskiej czarno-białej do ksiąg hodowlanych

##### Rozdział I

##### Tryb wpisywania cieliczek rasy polskiej czarno-białej do ksiąg hodowlanych

1. Typowanie cieliczek do wpisu do księgi jest przeprowadzane na podstawie informacji rodowodowych zawartych w systemie teleinformatycznym, w którym prowadzone są księgi.
2. Po urodzeniu się cieliczki i zweryfikowaniu jej pochodzenia po ojcu w systemie teleinformatycznym SYMLEK sygnalizowane jest spełnienie wstępnych wymogów wpisu do księgi danej rasy.
3. Jednostka prowadząca dokumentację hodowlaną ksiąg rejestruje wpis cieliczki do księgi w systemie teleinformatycznym.

4. Na wniosek hodowcy/posiadacza cieliczki wystawiane jest zaświadczenie potwierdzające dokonanie wpisu cieliczki do księgi.

## **Rozdział II**

### **Tryb wpisywania krów rasy polskiej czarno-białej do ksiąg hodowlanych**

1. Typowanie krów do wpisu do księgi jest przeprowadzane na podstawie informacji rodowodowych zawartych w systemie teleinformatycznym, w którym prowadzone są księgi.
2. Po zarejestrowaniu krowy i zweryfikowaniu jej pochodzenia po ojcu w systemie teleinformatycznym SYMLEK sygnalizowane jest spełnienie wstępnych wymogów wpisu do księgi danej rasy.
3. Jednostka prowadząca dokumentację hodowlaną ksiąg rejestruje wpis krowy do księgi i rozdziału w systemie informatycznym.
6. Na wniosek hodowcy/posiadacza krowy wydawane jest zaświadczenie potwierdzające dokonanie wpisu krowy do księgi.

## **§ 6**

### **Tryb wpisywania buhajów rasy polskiej czarno-białej do ksiąg hodowlanych**

1. Wpisu buhaja do ksiąg dokonuje się po zgłoszeniu buhaja przez jego hodowcę/posiadacza. Zgłoszenie to składane jest pomiędzy 10 a 18 miesiącem życia buhaja. W przypadku zgłoszenia buhaja w innym terminie, decyzję o przyjęciu zgłoszenia podejmuje osoba upoważniona przez Dyrektora Biura.
2. Wpisu buhaja do księgi dokonuje osoba uprawniona do wpisywania bydła ras mlecznych do ksiąg, która jest zobowiązana do:
  - 1) dokonania przeglądu buhajka oraz sporządzenia protokołu z przeglądu buhajka,
  - 2) pobrania tkanki biologicznej w celu potwierdzenia pochodzenia,
  - 3) sporządzenia protokołu z kwalifikacji buhajka po otrzymaniu potwierdzenia pochodzenia buhajka z laboratorium wyznaczonego przez podmiot prowadzący księgę, do przeprowadzenia takich badań,
  - 4) dokonania oceny typu i budowy zgodnie z Regulaminem oceny typu i budowy bydła simentalskiego,
  - 5) przekazania hodowcy lub posiadaczowi buhaja:
    - protokołu z przeglądu buhajka,
    - protokołu z kwalifikacji buhajka,
    - potwierdzenia pochodzenia na podstawie badania grup i białek krwi lub badania polimorfizmu markerów DNA.
  - 6) wystawienia na wniosek hodowcy/posiadacza buhaja zaświadczenia potwierdzającego wpis buhaja do księgi hodowlanej.
3. Jeżeli buhaj nie spełnia wymogów wpisu do księgi, osoba uprawniona do wpisywania bydła do ksiąg odnotowuje powód odmowy wpisu w systemie teleinformatycznym SYMLEK i pisemnie informuje hodowcę lub właściciela buhaja.
4. Jednostka prowadząca dokumentację hodowlaną ksiąg rejestruje wpis buhaja do księgi w systemie teleinformatycznym SYMLEK.